

НЕОКОНЧАТЕЛЕН ПРЕВОД

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

24 януари 2012 година(*)

„Социална политика — Директива 2003/88/ЕО — Член 7 — Право на платен годишен отпуск — Условие за възникване на правото, наложено от национална правна уредба — Отсъствие на работника — Право на отпуск с продължителност в зависимост от вида на отсъствието — Национална правна уредба, която противоречи на Директива 2003/88 — Роля на националния съд“

По дело C-282/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Cour de cassation (Франция) с акт от 2 юни 2010 г., постъпил в Съда на 7 юни 2010 г., в рамките на производство по дело

Maribel Dominguez

срещу

Centre informatique du Centre Ouest Atlantique,

Préfet de la région Centre,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J. N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts и г-н U. Lõhmus, председатели на състави, г-н A. Rosas, г-н E. Levits (докладчик), г-н A. Ó Caoimh, г-н L. Bay Larsen, г-н T. von Danwitz и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,

секретар: г-жа R. Şereş, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 17 май 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за г-жа Dominguez, от адв. H. Masse-Dessen и адв. V. Lokiec, avocats,
- за Centre informatique du Centre Ouest Atlantique, от адв. D. Célice, avocat,
- за френското правителство, от г-н G. de Bergues, както и от г-жа A. Czubinski и г-жа N. Rouam, в качеството на представители,
- за датското правителство, от г-н S. Juul Jørgensen, в качеството на представител,
- за нидерландското правителство, от г-жа C. Wissels и г-жа M. Noort, в качеството на представители,

- за Европейската комисия, от г-н M. van Beek и г-н M. van Hoof, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 8 септември 2011 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 7 от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 299, стр. 9; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 3).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-жа Dominguez и нейния работодател, Centre informatique du Centre Ouest Atlantique (наричан по-нататък „CICOA“), по повод молбата на г-жа Dominguez да ѝ се признае право на платения годишен отпуск, който не е използвала в периода от ноември 2005 г. до януари 2007 г. поради отпуск по болест вследствие на злополука, или евентуално да получи обезщетение за неизползван отпуск.

Правна уредба

Правна уредба на Съюза

- 3 Член 1 от Директива 2003/88 гласи:

„Предмет и приложно поле

1. Настоящата директива определя минималните изисквания за безопасност и здраве при организацията на работното време.

2. Настоящата директива се прилага за:

- а) минималната продължителност на [...] годишния отпуск [...]

[...]

- 4 Член 7 от тази директива има следното съдържание:

„Годишен отпуск

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че всеки работник има право на платен годишен отпуск от най-малко четири седмици в съответствие с условията за придобиване на право и предоставяне на такъв отпуск, предвидени от националното законодателство и/или практика.

2. Минималният период за платен годишен отпуск не може да се замества с финансово обезщетение, освен при прекратяване на трудовото правоотношение.“

- 5 Член 15 от тази директива предвижда:

„По-благоприятни разпоредби

Настоящата директива не засяга правото на държавите членки да прилагат или въвеждат закони, подзакони или административни разпоредби, които са по-благоприятни за защитата на безопасността и здравето на работниците, или да улесняват или разрешават прилагането на колективни трудови договори или споразумения между социалните партньори, които са по-благоприятни за защитата на безопасността и здравето на работниците.“

- 6 Член 17 от Директива 2003/88 предвижда държавите членки да могат да дерогират определени нейни разпоредби. Не се допуска дерогиране на член 7 от директивата.

Национална правна уредба

- 7 Член L. 223-2, първа алинея от Code du travail [Кодекс на труда] предвижда:

„Всеки работник, който през референтната година действително е полагал труд при един и същ работодател общо поне един месец, има право на отпуск от два и половина работни дни за всеки отработен месец, като общата продължителност на полагаемия отпуск не може да надвишава тридесет работни дни.“

- 8 Съгласно член L. 223-4 от посочения Code du travail:

„При определянето на продължителността на отпуска четири отработени седмици, или двадесет и четири работни дни, се считат за един месец действително положен труд. За периоди на действително положен труд се считат времето на платен отпуск, [...] компенсиращи[те] почивни дни, [...] време[то] за почивка на работничките родилки, получените въз основа на намаляване на работното време почивни дни и ограниченото до една година без прекъсване време, през което изпълнението на трудовия договор е спряно поради трудова злополука или професионално заболяване. [...]“

- 9 По силата на член XIV, четвърта алинея от типовия вътрешен правилник за прилагането на националния колективен трудов договор за служителите на социалноосигурителните институции:

„Право на годишен отпуск за съответната година не възниква за времето на отсъствие поради общо или продължително заболяване, наложило прекъсване на работата за дванадесет или повече последователни месеца [...]. От момента на завръщането си на работа съответният служител отново има право на годишен отпуск, като продължителността на отпуска се определя пропорционално на времето на действително положение труд, за което още не е ползван годишен отпуск.“

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 10 Г-жа Dominguez е служителка на CICOA от 1987 г. и за нея се прилага националният колективен трудов договор за служителите на социалноосигурителните институции. Вследствие на злополука по пътя между нейното местоживееие и работното ѝ място, тя ползва отпуск по болест в периода от 3 ноември 2005 г. до 7 януари 2007 г.
- 11 Г-жа Dominguez сезира първоинстанционния трудов съд, а след това — Cour d'appel de Limoges [Апелативен съд, Лимож], за да ѝ бъде признато правото на платен отпуск от 22,5 работни дни за този период или евентуално да ѝ бъде заплатено обезщетение за неизползван отпуск.

- 12 Тъй като посочените юрисдикции отхвърлят исканията на служителката, г-жа Dominguez подава касационна жалба. Тя поддържа, че злополуката по пътя е трудова злополука и се урежда от същите правила като последната. В този смисъл на основание член L. 223-4 от Code du travail при изчисляването на платения ѝ отпуск периодът на спиране на изпълнението на трудовия ѝ договор вследствие на злополуката по пътя следвало да се зачита за период на действително положен труд.
- 13 Предвид практиката на Съда във връзка с член 7 от Директива 2003/88, Cour de cassation изразява съмнение в съвместимостта на приложимите национални разпоредби с този член.
- 14 При тези обстоятелства Cour de cassation решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 [...] да се тълкува в смисъл, че не допуска национални разпоредби или практики, които предвиждат, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от действително полагане на труд не по-малко от десет дни (или от един месец) през референтния период?
- 2) При утвърдителен отговор трябва ли по силата на член 7 от Директива 2003/88 [...], който урежда специфично задължение на работодателя, доколкото предвижда право на платен отпуск в полза на работника, отсъстващ по здравословни причини за период, равен или по-голям от една година, сезираният със спор между частноправни субекти национален съд да не приложи национална разпоредба, която противоречи на този член, тъй като в случая тя обуславя възникването на правото на платен годишен отпуск от действително полагане на труд не по-малко от десет дни през референтната година?
- 3) Доколкото член 7 от Директива 2003/88 [...] не прави никакво разграничение между работниците според това дали отсъствието им от работа през референтния период се дължи на трудова злополука, професионална болест, злополука по пътя към или от работното място или общо заболяване, имат ли работниците право по силата на този текст на платен отпуск с една и съща продължителност независимо от основанията за отсъствието им по здравословни причини, или този текст трябва да се тълкува в смисъл, че допуска възможност продължителността на платения отпуск да е различна в зависимост от основанията за отсъствието на работника, когато националният закон предвижда при определени условия по-голяма продължителност на платения годишен отпуск от предвидената в Директива [2003/88] минимална продължителност от четири седмици?“

По първия въпрос

- 15 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национални разпоредби или практики, които предвиждат, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от наличието на период на действително полагане на труд не по-малко от десет дни или от един месец през референтния период.
- 16 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика правото на платен годишен отпуск на всеки работник трябва да бъде считано за особено важен принцип на социалното право на Съюза, който не може да бъде дерогирани и чието прилагане от компетентните национални органи може да бъде осъществено само в рамките, изрично посочени от самата Директива 93/104/ЕО на Съвета от 23 ноември 1993 година относно някои аспекти на организацията на работното време (ОВ L 307, стр. 18), кодифицирана с Директива 2003/88 (вж. Решение от 26 юни 2001 г. по дело ВЕСТУ,

C-173/99, Recueil, стр. I-4881, точка 43, Решение от 20 януари 2009 г. по дело Schultz-Hoff и др., C-350/06 и C-520/06, Сборник, стр. I-179, точка 22 и Решение от 22 ноември 2011 г. по дело KHS, C-214/10, все още непубликувано в Сборника, точка 23).

- 17 Така Директива 93/104 трябва да се тълкува в смисъл, че забранява на държавите членки да ограничават едностранно предоставеното на всички работници право на платен годишен отпуск, като поставят условие за възникването му, което изключва някои работници от кръга на лицата, които разполагат с това право (Решение по дело ВЕСТУ, посочено по-горе, точка 52).
- 18 Несъмнено държавите членки могат да определят във вътрешната си правна уредба условията за упражняване и осъществяване на правото на платен годишен отпуск, но при все това те не могат да обвържат с каквото и да е условие самото съществуване на това право (вж. Решение по дело Schultz-Hoff и др., посочено по-горе, точка 46).
- 19 Така условията и редът за изпълнение и прилагане, необходими за осъществяване на изискванията на Директива 93/104, кодифицирана с Директива 2003/88, могат да съдържат определени различия относно условията за упражняване на правото на платен годишен отпуск, но тази директива не позволява на държавите членки да изключат самото възникване на правото, изрично предоставено на всички работници (Решение по дело ВЕСТУ, посочено по-горе, точка 55 и Решение по дело Schultz-Hoff и др., посочено по-горе, точка 47).
- 20 Освен това, тъй като Директива 2003/88 не прави никакво разграничение между работниците, които отсъстват от работа поради отпуск по болест през референтния период, и работниците, които действително са полагали труд през посочения период (вж. Решение по дело Schultz-Hoff и др., посочено по-горе, точка 40), следователно относно работниците в надлежно предписан отпуск по болест правото на платен годишен отпуск, предоставено от тази директива на всички работници, не може да бъде обвързано от държава членка със задължението за действително полагане на труд през установения от държавата референтен период (Решение по дело Schultz-Hoff и др., посочено по-горе, точка 41).
- 21 От гореизложеното следва, че член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национални разпоредби или практики, които предвиждат, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от наличието на период на действително полагане на труд не по-малко от десет дни или от един месец през референтния период.

По втория въпрос

- 22 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 7 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че в спорове между частноправни субекти не трябва да бъде приложена противоречаща на посочения член 7 национална разпоредба, която предвижда, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от наличието на минимален период на действително полагане на труд през референтния период.
- 23 Веднага следва да се отбележи, че въпросът дали дадена национална разпоредба трябва да се остави без приложение, доколкото противоречи на правото на Съюза, се поставя само ако тази разпоредба не се поддава на тълкуване в съответствие с директивите.

- 24 В това отношение според постоянната съдебна практика от националните юрисдикции се изисква при прилагане на вътрешното право да го тълкуват, доколкото е възможно, в светлината на текста и целите на съответната директива, за да постигнат предвидения от последната резултат и следователно да спазят член 288, трета алинея ДФЕС. Това задължение за съответстващо на директивите тълкуване на националното право всъщност е присъщо за системата на Договора за функционирането на Европейския съюз, доколкото дава възможност на националните юрисдикции в рамките на своята компетентност да осигурят пълната ефикасност на правото на Съюза, когато се произнасят по споровете, с които са сезирани (вж. по-специално Решение от 5 октомври 2004 г. по дело Pfeiffer и др., C-397/01—C-403/01, Recueil, стр. I-8835, точка 114, Решение от 23 април 2009 г. по дело Angelidaki и др., C-378/07—C-380/07, Сборник, стр. I-3071, точки 197 и 198, както и Решение от 19 януари 2010 г. по дело Küçükdeveci, C-555/07, Сборник, стр. I-365, точка 48).
- 25 При все това този принцип за съответстващо на директивите тълкуване на националното право има определени ограничения. Така задължението на националния съд да се позовава на съдържанието на директива при тълкуване и прилагане на релевантните норми на вътрешното право, се ограничава от общите принципи на правото и не може да служи за основа на тълкуване *contra legem* на националното право (вж. Решение от 15 април 2008 г. по дело Impact, C-268/06, Сборник, стр. I-2483, точка 100 и Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, точка 199).
- 26 В главното производство запитващата юрисдикция счита, че е изправена пред такова ограничение. Според нея член L. 223-2, първа алинея от Code du travail, който предвижда, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от действително полагане на труд не по-малко от един месец през референтния период, не подлежи на тълкуване в съответствие с член 7 от Директива 2003/88.
- 27 В това отношение следва да се напомни, че принципът за съответстващо на директивите тълкуване изисква освен това националните юрисдикции да използват всички свои правомощия, като вземат предвид цялото вътрешно право и като приложат признатите от последното методи за тълкуване, за да гарантират пълната ефективност на съответната директива и да стигнат до разрешение, което съответства на преследваната от нея цел (вж. Решение от 4 юли 2006 г. по дело Adeneler и др., C-212/04, Recueil, стр. I-6057, точка 111, както и Решение по дело Angelidaki и др., посочено по-горе, точка 200).
- 28 В главното производство обаче член L. 223-4 от Code du travail, съгласно който за определени периоди на отсъствие от работа не е налице изискването за действително полагане на труд през референтния период, е неразделна част от вътрешното право, която следва да се вземе предвид от националните юрисдикции.
- 29 Всъщност ако с цел да осигури пълното действие на член 7 от Директива 2003/88 националната юрисдикция бе тълкувала член L. 223-4 от Code du travail в смисъл, че времето на отсъствие поради злополука по пътя към или от работното място трябва да бъде приравнено на време на отсъствие поради трудова злополука, тази юрисдикция нямаше да се изправи пред посоченото в точка 26 от настоящото решение ограничение за тълкуването на член L. 223-2 от Code du travail в съответствие с директивата.
- 30 В това отношение следва да се уточни, че член 7 от Директива 2003/88 не прави никакво разграничение между работниците, които отсъстват през референтния период поради отпуск по болест, и работниците, които действително са полагали труд през този период (вж. точка 20 от настоящото решение). Следователно държавите членки не могат да обвързват правото на платен годишен отпуск на работника, отсъстващ от работа по здравословни причини през референтния период, със задължението за действително

полагане на труд през същия този период. В този смисъл съгласно член 7 от Директива 2003/88 правото на всеки работник на най-малко четири седмици платен годишен отпуск не бива да се накърнява, независимо дали е бил в отпуск по болест през посочения референтен период вследствие на злополука, настъпила на работното място или на друго място, или вследствие на заболяване от каквото и да е естество или произход.

- 31 От гореизложеното следва, че запитващата юрисдикция трябва да провери, като вземе предвид цялото вътрешно право, по-специално член L. 223-4 от Code du travail, и като приложи признатите от последното методи за тълкуване, за да гарантира пълната ефективност на Директива 2003/88 и да стигне до разрешение, което съответства на преследваната от нея цел, дали може да тълкува това право така, че отсъствието на работника поради злополука по пътя към или от работното място да може да се приравни на някоя от хипотезите, посочени в този член от Code du travail.
- 32 В случай че подобно тълкуване не е възможно, следва да се прецени дали член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 произвежда непосредствено действие, и ако е така, дали г-жа Dominguez може да се позове на него срещу ответниците в главното производство, по-специално срещу своя работодател, а именно SICOA, като се има предвид правното им естество.
- 33 В това отношение от постоянната практика на Съда следва, че когато от гледна точка на съдържанието си разпоредбите на една директива са безусловни и достатъчно точни, частноправните субекти могат да се позовават на тях пред националните съдилища срещу държавата, ако тя не е транспонирала в срок директивата в националното право или ако я е транспонирала неправилно (вж. по-специално Решение по дело Pfeiffer и др., посочено по-горе, точка 103 и цитираната съдебна практика).
- 34 Член 7 от Директива 2003/88 обаче отговаря на тези критерии, като се има предвид, че възлага по недвусмислен начин на държавите членки задължение за постигането на точен резултат, без да предвижда никакви условия за прилагането на установеното в него правило, което изисква всеки работник да разполага с право на платен годишен отпуск от най-малко четири седмици.
- 35 Макар член 7 от Директива 2003/88 да оставя на държавите членки известна свобода на преценка при приемането на условията за придобиване и предоставяне на установеното в него право на платен годишен отпуск, това обстоятелство не засяга точния и безусловен характер на задължението, предписано от този член. В това отношение следва да се отбележи, че член 7 от Директива 2003/88 не е сред разпоредбите на посочената директива, които е позволено да бъдат дерогирани съгласно член 17 от нея. Следователно е възможно да се определи минималната защита, която при всички положения трябва да бъде осигурена от държавите членки по силата на член 7 (вж. по аналогия Решение по дело Pfeiffer и др., посочено по-горе, точка 105).
- 36 Тъй като член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 отговаря на необходимите условия, за да породи непосредствено действие, по-нататък е необходимо да се посочи, че SICOA, един от двамата ответници в главното производство и работодател на г-жа Dominguez, е институция с дейност в областта на социалното осигуряване.
- 37 Вярно е, че съгласно постоянната съдебна практика дадена директива не може сама по себе си да поражда задължения за частноправен субект, и следователно позоваването на самата директива не е възможно срещу частноправен субект (вж. по-специално Решение от 14 юли 1994 г. по дело Faccini Dori, C-91/92, Recueil, стр. I-3325, точка 20, Решение от 7 март 1996 г. по дело El Corte Inglés, C-192/94, Recueil, стр. I-1281, точка 15,

Решение по дело Pfeiffer и др., посочено по-горе, точка 108 и Решение по дело Küçükdeveci, посочено по-горе, точка 46).

- 38 Въпреки това е необходимо да се напомни, че когато правните субекти имат възможност да се позоват на дадена директива не срещу частноправен субект, а срещу държавата, те могат да направят това, независимо дали последната действа в качеството на работодател или на орган на публична власт. Всъщност и в двата случая следва да се предотврати възможността държавата да извлече предимство, поради това че не спазва правото на Съюза (вж. по-специално Решение от 26 февруари 1986 г. по дело Marshall, 152/84, Recueil, стр. 723, точка 49, Решение от 12 юли 1990 г. по дело Foster и др., C-188/89, Recueil, стр. I-3313, точка 17 и Решение от 14 септември 2000 г. по дело Collino и Chiappero, C-343/98, Recueil, стр. I-6659, точка 22).
- 39 В този смисъл организация, на която независимо от правната форма е възложено предоставянето на услуги в обществен интерес по силата на акт на публичен орган и под неговия надзор и която поради тази причина разполага с изключителни правомощия в сравнение с тези, които произтичат от правните норми, приложими към отношенията между частни лица, спада към правните субекти, на които могат да бъдат противопоставени разпоредбите на директива с непосредствено действие (вж. по-специално Решение по дело Foster и др., посочено по-горе, точка 20, Решение по дело Collino и Chiappero, посочено по-горе, точка 23 и Решение от 19 април 2007 г. по дело Farrell, C-356/05, Сборник, стр. I-3067, точка 40).
- 40 Следователно националният съд трябва да провери дали е възможно позоваване на член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 срещу CICOA.
- 41 Ако отговорът е утвърдителен, като последица от член 7 от Директива 2003/88, който отговаря на необходимите условия, за да породи непосредствено действие, националната юрисдикция ще трябва да остави без приложение всички национални разпоредби, които му противоречат.
- 42 Ако отговорът е отрицателен, следва да се напомни, че дори ясна, точна и безусловна разпоредба на директива, чиято цел е да предостави права или да възложи задължения на частноправни субекти, не може да се прилага в рамките на спор, чиито страни са единствено частноправни субекти (вж. Решение по дело Pfeiffer и др., посочено по-горе, точка 109).
- 43 В такъв случай увредената от несъответствието на националното право с правото на Съюза страна все пак ще може да се позове на съдебната практика, произтичаща от Решение от 19 ноември 1991 г. по дело Francovich и др. (C-6/90 и C-9/90, Recueil, стр. I-5357), за да получи евентуално обезщетение за претърпяната вреда.
- 44 Следователно на втория въпрос трябва да се отговори:
- че запитващата юрисдикция трябва да провери, като вземе предвид цялото вътрешно право, по-специално член L. 223-4 от Code du travail, и като приложи признатите от последното методи за тълкуване, за да гарантира пълната ефективност на член 7 от Директива 2003/88 и да стигне до разрешение, което съответства на преследваната от нея цел, дали може да тълкува това право така, че отсъствието на работника поради злополука по пътя към или от работното място може да се приравни на някоя от хипотезите, посочени в този член от Code du travail.

- Ако такова тълкуване не е възможно, националната юрисдикция трябва да провери дали предвид правното естество на ответниците в главното производство срещу тях може да бъде изтъкнато непосредственото действие на член 7, параграф 1 от Директива 2003/88.
- Ако националната юрисдикция не постигне предвидения в член 7 от Директива 2003/88 резултат, увредената от несъответствието на националното право с правото на Съюза страна все пак ще може да се позове на Решение по дело Francovich и др., посочено по-горе, за да получи евентуално обезщетение за претърпяната вреда.

По третия въпрос

- 45 С третия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 7 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба, която предвижда платен годишен отпуск с продължителност, която е по-голяма или равна на гарантираната от тази директива минимална продължителност от четири седмици в зависимост от основанията за отсъствие на работника по болест.
- 46 Във връзка с това следва да се напомни, както е констатирано в точка 30 от настоящото решение, че член 7 от Директива 2003/88 не прави никакво разграничение в зависимост от основанията за отсъствие на работника в надлежно предписан отпуск по болест и че всеки работник има право на най-малко четири седмици платен годишен отпуск, независимо дали ползва отпуск по болест вследствие на злополука, настъпила на работното място или на друго място, или вследствие на заболяване от каквото и да е естество или произход.
- 47 При все това, както отбелязват генералният адвокат в точка 178 от своето заключение и Европейската комисия в своето писмено становище, направената в предходната точка констатация не означава, че Директива 2003/88 не допуска национални разпоредби, които предвиждат право на платен годишен отпуск с продължителност над четири седмици, което се предоставя при определените в националното право условия за придобиване и предоставяне.
- 48 Всъщност от текста на член 1, параграф 1 и параграф 2, буква а), член 7, параграф 1 и член 15 от Директива 2003/88 изрично следва, че в предмета на последната се включва единствено определянето на минималните изисквания за безопасност и здраве при организацията на работното време, като не се засяга правото на държавите членки да прилагат национални разпоредби, които са по-благоприятни за защитата на работниците.
- 49 Така държавите членки могат да предвидят, че предоставеното от националната правна уредба право на платен годишен отпуск ще има различна продължителност в зависимост от основанията за отсъствието на работника по здравословни причини, при условие тя да е винаги по-голяма или равна на минималната продължителност от четири седмици, предвидена в член 7 от посочената директива.
- 50 От гореизложеното следва, че член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална разпоредба, която предвижда платен годишен отпуск с продължителност, която е по-голяма или равна на гарантираната от тази директива минимална продължителност от четири седмици в зависимост от основанията за отсъствие на работника по болест.

По съдебните разноски

- 51 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 7, параграф 1 от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национални разпоредби или практики, които предвиждат, че правото на платен годишен отпуск е обусловено от наличието на период на действително полагане на труд не по-малко от десет дни или от един месец през референтния период.
- 2) Запитващата юрисдикция трябва да провери, като вземе предвид цялото вътрешно право, по-специално член L. 223-4 от Code du travail, и като приложи признатите от последното методи за тълкуване, за да гарантира пълната ефективност на член 7 от Директива 2003/88 и да стигне до разрешение, което съответства на преследваната от нея цел, дали може да тълкува това право така, че отсъствието на работника поради злополука по пътя към или от работното място да може да се приравни на някоя от хипотезите, посочени в този член от Code du travail.

Ако такова тълкуване не е възможно, националната юрисдикция трябва да провери дали предвид правното естество на ответниците в главното производство срещу тях може да бъде изтъкнато непосредственото действие на член 7, параграф 1 от Директива 2003/88.

Ако националната юрисдикция не постигне предвидения в член 7 от Директива 2003/88 резултат, увредената от несъответствието на националното право с правото на Съюза страна все пак ще може да се позове на Решение от 19 ноември 1991 г. по дело Francovich и др. (С-6/90 и С-9/90), за да получи евентуално обезщетение за претърпяната вреда.

- 3) Член 7, параграф 1 от Директива 2003/88 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална разпоредба, която предвижда платен годишен отпуск с продължителност, която е по-голяма или равна на гарантираната от тази директива минимална продължителност от четири седмици в зависимост от основанието за отсъствие на работника по болест.

Подписи

---

* Език на производството: френски.